

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ

ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΖΑΓΟΡΑΣ

ΥΠΟ Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ

Δημοσιεύων ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. ΙΑ' σ. 303 κ. ἐ. τὸν πρόχειρον κατάλογον τῶν κωδίκων τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ζαγοράς, ἐδήλωσα, ὅτι ἐπιφυλάσσομαι νὰ συντάξω, εὐκαιρίας διδομένης, ἐπιστημονικὸν κατάλογον αὐτῶν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ὁ διδάκτωρ τῆς θεολογίας κ. Κ. Δυοβουνιώτης, εὐκαιρίας τυχῶν, συνέταξε τοιοῦτον κατάλογον, ὃν προθύμως παρεχώρησέ μοι, εὐχαρίστως δημοσιεύω αὐτὸν διὰ τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος.

Προτάσσει δ' ὁ κ. Δυοβουνιώτης τοῦ καταλόγου τὰ ἐξῆς περὶ τῆς βιβλιοθήκης Ζαγοράς.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ζαγοράς ἀποτελεῖται ἐκ τῶν βιβλίων 1) τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, τοῦ ἑλληνομουσείου τῆς Ζαγοράς, 2) τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Καλλινίκου, 3) τοῦ Ἰωάννου Πρίγκου, 4) τοῦ Δοσιθέου Σελευκείας καὶ 5) τῶν πέριξ μονῶν, καὶ δὴ τῆς ἱερᾶς μονῆς Φλαμουρίου.

1. Τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον, τὸ ἑλληνομουσεῖον καλούμενον, τῆς Ζαγοράς κατὰ τινα σημείωσιν τοῦ Καλλινίκου ἐν τέλει τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν δ' χειρογράφου ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Δημητριάδος κὺρ Γρηγορίου ἐπιτροπεύοντος τοῦ κὺρ Γεωργίου Παπαϊωάννου τῷ αψοζ'. Τὸ σχολεῖον τοῦτο, ὡς γίνεται δῆλον ἐξ ἄλλης σημειώσεως τοῦ Καλλινίκου ἐν τῷ αὐτῷ χειρογράφῳ, πρέπει νὰ διακριθῇ τοῦ σχολείου τῶν κοινῶν γραμμάτων, τὸ ὁποῖον ἀπέειχεν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐξήκοντα πῆχεις. Προφανῶς πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοῦ καλουμένου σχολείου τοῦ Ῥήγα, τοῦ ἀπέναντι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου κειμένου. Ὡς ἐκ πολλῶν τέλος σημειώσεων τοῦ Καλλινίκου γίνεται δῆλον, τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον ἐκέ-

κτητο πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην, αποτελούμενην ἔκ τε ἐντύπων καὶ χειρογράφων βιβλίων. Καὶ συλλογὴν δὲ ὀργάνων σχολικῶν ἐπέκτειτο τὸ σχολεῖον τοῦτο πλουσίαν, καὶ ταύτην ὁλονέν ἐπὶ μάλλον πλουτιζομένην διὰ δωρεῶν ἄλλων τε καὶ μάλιστα τοῦ Ἰωάννου Πρίγκου τοῦ ἐν Ὀλλανδίᾳ διαμένοντος¹.

2. Πολλὰ τῶν νῦν σωζομένων ἐντύπων βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ζαγοράς καὶ τὰ πλεῖστα τῶν χειρογράφων φέρουσι σημειώσεις τοῦ Καλλινίκου καὶ ἰδιοχείρους αὐτοῦ ἀφιέρωσεις εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ σχολείου τῆς Ζαγοράς. Ἡ ἀφιέρωσις αὕτη τῶν βιβλίων τοῦ Καλλινίκου ἐγένετο κατὰ τὸ 178ῶ, ἔτε, κατὰ τινὰ σημείωσιν τοῦ Καλλινίκου ἐν φύλλῳ 89^β τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 51 χειρογράφου, ἀφιέρωσεν οὗτος

. . . ὅλας τὰς βίβλους μου εἰς ἑλληνομουσεῖον
τὸ ὄν εἰς τὴν πατρίδα μου νεόκτιστον σχολεῖον.

Τοῦτο ἀποδεικνύει καὶ τὸ ὅτι αἱ σημειώσεις τοῦ Καλλινίκου ἐν ταῖς αὐτοῦ βιβλίοις φθάνουσι μέχρι τοῦ 178ῶ, ὅποτε δωρήσας αὐτὰ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς σχολῆς τῆς Ζαγοράς ἔπαυσε σημειῶν ἐν αὐταῖς². Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐδώρει ὁ Καλλνίκος χειρόγραφα εἰς τὸ σχολεῖον, χρήσιμα διὰ τοὺς διδασκάλους καὶ μαθητάς. Οὕτως ἐν ἀρχῇ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 49 χειρογράφου ἀναγινώσκομεν τὴν ἐξῆς σημείωσιν τοῦ Καλλινίκου «ἀφιερῶθησαν εἰς τὸ ἑλληνομουσεῖον τῆς πατρίδος Ζαγοράς ἡ λογικὴ, ἡ φυσικὴ ἰδιόχειρος, περὶ γενέσεως καὶ φθοράς, περὶ ψυχῆς, περὶ οὐρανοῦ πραγματεῖαι ἅπασαι χειρόγραφοι πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν». Εἶχε δὲ ἀρκετὰ βιβλία ὁ Καλλνίκος καὶ χειρόγραφα, τὰ μὲν ὑπ' ἄλλων γραφέντα, τὰ δὲ

¹ Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Ζαγοράς θέλω πραγματευθῆ ἐν ἰδιαιτέρῳ πραγματεῖᾳ.

² Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τοῦ Καλλινίκου θέλω πραγματευθῆ ἐν ἰδιαιτέρῳ πραγματεῖᾳ, ἐν ᾗ θέλω ἐκδώσει ἐκ τῶν ἔργων τοῦ πατριάρχου τὴν «συνοπτικὴν διήγησιν τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πατριαρχευσάντων», ἀντιγράψας ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 91 χειρογράφου σελ. 600-634, «τὸν πίνακα τῶν ὀρθοδόξων καὶ αἱρετικῶν πατριαρχῶν, ἀρχόμενον ἀπὸ Μητροφάνους πρώτου πατριάρχου ἐπὶ Κωνσταντινίου τοῦ μεγάλου καὶ λήγοντα μέχρι τοῦ Σωφρονίου τοῦ πατριάρχου ἀπὸ Ἱεροσολύμων», ἀντιγράψας ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 95 φ. 1^α καὶ ἐξῆς, «τὸν κατάλογον τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως χρηματισάντων πατριαρχῶν», ἀντιγράψας ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 98 σελ. 754 καὶ ἐξῆς, «τὸν κατάλογον τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως» ἀπὸ τοῦ Στάχυος καὶ ἐξῆς, ἀντιγράψας ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 95 φ. 86^α καὶ ἐξῆς, καὶ «τὸν κατάλογον σοφῶν τινῶν τοῦ νῦν αἰῶνος», ἀντιγράψας ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 101 σελ. 364-375.

ὕπ' αὐτοῦ εἴτε ἀντιγραφέντα, εἴτε συγγραφέντα. Ἐκ τινος σημειώσεως ἐν σελ. 754 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 120 χειρογράφου γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Καλλίνικος, ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐρισκόμενος, εἶχεν 174 χειρόγραφα καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἐπίναδον ἐκ τῆς ἐξορίας εὔρε μόνον 34, τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐξορίαν ἀρπαγέντων. Ἐκ δὲ τῶν σωζομένων χειρογράφων καὶ ἐκ τῶν σημειώσεων περὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ τῶν σωζομένων ἐν σελ. 201-202 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 35 χειρογράφου, ἐν φ. 302^α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 62 καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 140 γίνεται φανερόν, ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐντόπων καὶ πολλὰ χειρόγραφα ἐδώρησεν ὁ Καλλίνικος εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ σχολείου.

Μεταξὺ τῶν χειρογράφων τοῦ Καλλινίκου ὑπάρχουσι καὶ δύο ἀνήκοντα εἰς τὸ πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ λάθος δὲ περιληφθέντα ἐν τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ. Τὰ χειρόγραφα ταῦτα εἶνε τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 12 καὶ 14. Ἐν τῷ πρώτῳ τούτων ἐν φ. 204^α σημειοῖ ὁ Καλλίνικος «Ὀδοῆς τῆς βιβλίου εἰς ἀνάγνωσιν ἐξώσθημεν καὶ ὑπερρίσθημεν εἰς Σινᾶ χρόνους 8', οἱ δὲ ἀνθρωποὶ μας λαβόντες τὰ μὴ ἀρπαγέντα βιβλία μας παρέλαβον καὶ ταύτην τοῦ πατριαρχείου οὐσαν καὶ εἰ ζητηθῆ ποτε νὰ σταλθῆ». Τὰ αὐτὰ περὶκου σημειοῖ καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 14.

3. Τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 123 - 131 εἶνε ἀντίγραφα τοῦ Πρίγκου, ἐκ δὲ τῶν πρὸς τὸν Νικηφόρον ἐπιστολῶν αὐτοῦ τῶν σωζομένων ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 130 χειρογράφῳ καὶ ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν σταλέντων ὑπ' αὐτοῦ βιβλίων εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Ζαγοράς, τοῦ σωζομένου ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 129 χειρογράφῳ, γίνεται δῆλη ἡ φροντίς Ἰωάννου τοῦ Πρίγκου περὶ πλουτισμοῦ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ζαγοράς διὰ βιβλίων καὶ χειρογράφων. Τὴν φροντίδα ταύτην τοῦ Πρίγκου μαρτυρεῖ καὶ ὁ Καλλίνικος ἐν φ. 147^α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 49 χειρογράφου, σημειῶν, ὅτι τόσον τὸ ἀφιερωθὲν ὑπ' αὐτοῦ βιβλίον, ὅσον καὶ τὸ «παρὰ τοῦ τιμιωτάτου ἀρχοντος καὶ ἡμετέρου γαμβροῦ κὺρ Ἰωάννου Πρίγκου» δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῶσι, καὶ ἐν φ. 89^β τοῦ ὑπ' ἀριθ. 57, ὅτι τὰς βιβλίους του τὰς ἀφιέρωσε σαυτὸ (τὸ σχολεῖον Ζαγοράς) ἵνα μετὰ τῶν ἄλλων τοῦ παμφιλτάτου μου γαμβροῦ μικρῶν τε καὶ μεγάλων συναριθμῶνται καὶ αὐταί.

Καὶ χρηματικῶς δὲ ὑπεστήριξε τὴν σχολὴν ὁ Ἰωάννης Πρίγκος, καὶ λιθὴν οἰκίαν καὶ βιβλιοθήκην δι' ἐξόδων του πρὸς φύλαξιν τῶν βιβλίων ἀνήγειρε (Νέος Ἑλληνομνήμων Τόμ. IB', τεύχος β' 30 Ἰουνίου 1915 σ. 224).

4. Τὸ χειρόγραφον ὑπ' ἀριθμὸν 18 κατὰ σημείωσιν ἐν τέλει ἡγό-

ρασαν ὁ Σελευκείας Δοσίθεος, ὁ ἐκ Ζαγοράς καταγόμενος, καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Ζαγοράς κατὰ τὸ 1802. Ἐπίσης τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 88 χειρόγραφον κατὰ σημείωσιν ἐν ἀρχῇ ἀφιερώθη εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Ζαγοράς τοῦ Σωτήρος ὑπὸ τοῦ Σελευκείας Δοσίθεου.

δ. Τὰ χειρόγραφα τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ζαγοράς τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 13 κατὰ σημείωσιν ἐν τέλει, ὑπ' ἀριθμὸν 16 κατὰ σημείωσιν ἐν ἀρχῇ καὶ ὑπ' ἀριθ. 71 κατὰ σημείωσιν ἐν φ. 153^β ἀνήκον εἰς τὴν ἱεράν μονὴν τοῦ Φλαμουρίου.

Τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ζαγοράς εὐρηγνται νῦν ἐν μικρῷ τινι ὀματιῷ οἰκίας ἀνηκούσης τῇ κοινότητι καὶ κειμένης ἀκριβῶς ὀπισθεν τοῦ ἁγίου βήματος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Σωτήρας τῆς Ζαγοράς. Εἰς τὸ ὀματίον τοῦτο μετηνέχθησαν τὰ βιβλία πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὅπου εἶχον ἀτάκτως ριφθῆ, μετενεχθέντα ἐκ τοῦ ἀπέναντι σχολείου, τοῦ καλουμένου τοῦ Ῥήγα τοῦ Φεραίου. Ἡ συντήρησις καὶ διαφύλαξις τῶν βιβλίων γίνεται εὐτυχῶς νῦν μετ' ἀξιεπαίνου προσοχῆς καὶ μερίμνης· πραγματουμένου δὲ μετ' ὀλίγον τοῦ ἐγκριθέντος ἤδη ὑπὸ τῆς κοινοτικῆς ἐπιτροπῆς σχεδίου τῆς ἐπεκτάσεως καὶ διαρρυθμίσεως τοῦ μικροῦ ὀματιοῦ, ἐνθα νῦν ἡ βιβλιοθήκη, καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν βιβλίων, τοῦλάχιστον τῶν χειρογράφων, ἐντὸς κλειστῶν βιβλιοθηκῶν, θέλουσιν ἐντελῶς ἐξασφαλισθῆ τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης ταύτης. Πρὸς πραγμάτων τοῦ σχεδίου τούτου ὑπάρχουσιν ἤδη τὰ ἀναγκαζοῦντα χρήματα, συλλεγόμενα ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τῶν ἐκεῖ ἐκ Ζαγοράς ὁμογενῶν τῇ πρόφρονι φροντίδι ἀξιολογωτάτου νέου, ἐκ Ζαγοράς καὶ τούτου καταγομένου καὶ ἐν Αἰγύπτῳ διαμένοντος· ὁ δὲ ζῆλος καὶ ἡ προθυμία τῆς κοινοτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐξ ἀνδρῶν προσδευτικῶν, ὑπισχνοῦνται τὴν ταχίστην ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, ἔργου μέλλοντος νὰ τιμήσῃ αὐτοὺς τε καὶ τὴν αὐτῶν πατρίδα.

Ἄλλ' ἐν ᾧ τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ζαγοράς διατηροῦνται τὴν σήμερον ἀρκούντως καλῶς καὶ ἀσφαλῶς, δὲν συνέβαινε τοῦτο καὶ εἰς τὸ παρελθόν. Ἐφόσον τὰ βιβλία εὗρισκοντο εἰς τὸ καλούμενον σχολεῖον τοῦ Ῥήγα καὶ μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ μετεκομίσθησαν εἰς τὴν ἀπέναντι αὐτοῦ ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ τυχόντος ὄντα, καὶ κατεστρέφοντο καὶ ὑπεξηροῦντο ὑπὸ βεβήλων χειρῶν τοσοῦτον, ὥστ' ἐκ τῆς μεγάλης βιβλιοθήκης τῆς Ζαγοράς ἔμειναν τὰ ὀλίγα βιβλία τὰ ἀπαρτιζόμενα τὴν σημερινὴν βιβλιοθήκην. Τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ζαγοράς κατὰ τὴν ἀρχαιότεραν ἐποχὴν ἀποδεικνύει πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ ἡ

ἀριθμησις ἀρχαιοτέρας ταξιθετήσεως. Ἐπὶ τῆς ράχews δηλαδὴ ἐκάστου βιβλίου, πρὸς τὸ ἄνω μέρος, ἔχει ἐπικολληθῆ χάρτης λευκῆς, ἐφ' οὗ ὑπάρχουσι διὰ μελάνης δύο, εἰς πολλὰ δὲ βιβλία τρεῖς διάφοροι ἀριθμήσεις διαφόρου γραφῆς καὶ διαφόρου ἐποχῆς τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος. Οἱ μεγάλοι ἀριθμοί, οὓς φέρουσι βιβλία τινά, ἀποδεικνύουσι πασιφανῶς, ὅτι κατὰ τὸν δέκατον ἑνατον ἔτι αἰῶνα ἀπετελεῖτο ἡ βιβλιοθήκη ἐκ διπλασίου, εἰ μὴ τριπλασίου ἀριθμοῦ βιβλίων τοῦ σωζομένου σήμερον. Ἐννοεῖται, ὅτι οἱ βέδηλοι, οἱ ἀφαιροῦντες ἐκ τῆς βιβλιοθήκης βιβλία, ἐφρόντιζον ν' ἀφαιρέσωσι τὰ πολυτιμότερα αὐτῶν, τόσον ἐκ τῶν ἐντύπων ὅσον καὶ ἐκ τῶν χειρογράφων. Ἀλλὰ παρ' ὕλας ταύτας τὰς ὑπεξαιρέσεις ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ζαγοράς περιλαμβάνει ἔτι βιβλία ἐντυπα τε καὶ χειρόγραφα μεγάλης ἀξίας, διότι καὶ ἀρχαιοτάτας ἐκδόσεις ἐντύπων βιβλίων περιέχει καὶ τὰ πλεῖστα ἔργα τοῦ Καλλινίκου, τὰ ἕνεκεν ἰδίᾳ τῶν πολλῶν αὐτῶν σημειώσεων πολυτιμότερα ὄντα πρὸς διαλεύκανσιν τῆς ἱστορίας τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ.

Ἐκτὸς τῶν διὰ μελάνης ἀριθμήσεων ὑπάρχει καὶ ἑτέρα ἀριθμησις διὰ μολυδίδως ἰδίᾳ εἰς τὰ χειρόγραφα γενομένη πρὸ τινων ἐτῶν ὑπὸ τοῦ νῦν προέδρου τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου, τότε δὲ σχολάρχου ἐν Ζαγορᾷ κ. Ν. Καπετανάκη κατὰ παράκλησιν τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Κασσαδέτη. Τῆς τελευταίας ταύτης ἀριθμήσεως καὶ κατατάξεως τῶν βιβλίων ὑπάρχουσιν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ζαγοράς δύο χειρόγραφοι κατάλογοι, ὧν ὁ εἰς περιέχει τὰ ἐντυπα βιβλία καὶ ὁ ἕτερος τὰ χειρόγραφα. Ὁ τακτοποιήσας τὴν βιβλιοθήκην καὶ συντάξας τοὺς καταλόγους τούτους λίαν ὀρθῶς διήρσε τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης εἰς δύο, εἰς χειρόγραφα καὶ ἐντυπα, ταῦτα δὲ πάλιν ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου ὑποδιήρσεν εἰς θεολογικά, φιλολογικά καὶ καθεξῆς. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἀριθμησις τῶν βιβλίων καὶ ἡ μετὰ τοῦτο καταγραφή αὐτῶν ἐν τοῖς καταλόγοις δὲν ἐγένετο μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, τούτου δ' ἕνεκεν οἱ ἐν τοῖς καταλόγοις ἀριθμοὶ δὲν ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν βιβλίων, ἀλλ' εἶνε λελανθασμένοι, ἄλλοῦ μὲν κατὰ ἓνα, ἄλλοῦ δὲ κατὰ δύο καὶ ἄλλοῦ κατὰ περισσοτέρους ἀριθμούς. Οὕτως ἡ χρῆσις τῶν καταλόγων δὲν εἶνε εὐκόλος οὐδὲ εὐχερῆς ἢ δι' αὐτῶν εὑρεσις βιβλίου τινός, τοσοῦτω μᾶλλον, καθόσον καὶ ἐν τῇ ἀρχικῇ κατατάξει τῶν βιβλίων ἐπῆλθε σύγχυσις ὑπὸ ραθυμῶν καὶ ἀπροσέκτων ἀναγνωστῶν τῆς βιβλιοθήκης, οἵτινες, λαμβάνοντες πρὸς ἀνάγνωσιν βιβλίον τι, δὲν ἐφρόντιζον ἔπειτα νὰ θέσωσι τοῦτο εἰς τὴν ἀρμόζουσαν θέσιν. Αἱ προσπάθειαι νεωτέρου τινός νὰ διορθώσῃ

τούς ἀριθμοὺς τῶν καταλόγων τούτων ἀπέτυχον, ἐπενεγκοῦσσι μάλιστα ἐνιαχοῦ μεγαλειτέραν σύγχυσιν.

Τῶν καταλόγων τούτων τὸν περιέχοντα τὰ χειρόγραφα τῆς βιβλιοθήκης ἐξέδωκε πρό τινας ὁ διαιτητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητῆς κ. Σπ. Λάμπρος ἐν τῷ περισπουδάστῳ αὐτοῦ περιοδικῷ «Νέω Ἑλληνοφιλίῳ» (Τόμ. ΙΑ' τεύχ. Γ' 30 Σεπτεμβρίου σελ. 303-311) κατ' ἀντίγραφον τοῦ κ. Πέτρου Βρυζάκη, γραμματέως τοῦ Πανεπιστημίου. Ὁ δημοσιευθεὶς οὗτος κατάλογος φέρει δύο ἀριθμήσεις, μίαν μὲν ἀπὸ τοῦ 1-134, ἣτις ἀντεγράφη ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ εὑρισκομένου, ἑτέραν δὲ ἀπὸ τοῦ 976-1108, ἣτις οὔτε ἐν τῷ καταλόγῳ τῆς βιβλιοθήκης ὑπάρχει, οὔτε πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς βράχως τῶν βιβλίων ἀριθμοὺς τῶν τριῶν ἀρχαιοτέρων ἀριθμήσεων σύμφωνεῖ. Τοῦτου ἕνεκα δυσχρηστος ἀποβαίνει καὶ ὁ τυπωθεὶς κατάλογος, ὅστις, ὡς καὶ ὁ χειρόγραφος, καὶ ἀτελής εἶνε, ὡς ἴδῃ, λίαν ὀρθῶς ὁ κ. Λάμπρος παρετήρησε, διότι οὐ μόνον ἐν αὐτῷ δὲν περιέχονται αἱ ἀναγκαῖαι ἐιδήσεις περὶ τοῦ χρόνου, τῶν φύλλων, τῶν διαστάσεων, τῆς σταχώσεως καὶ τῆς ὕλης τῶν χειρογράφων, ἀλλὰ καὶ ἀναγράφεται ὡς περιεχόμενον τούτων ἐν μόνον ἔργον, συνηθέστατα τὸ πρῶτον, ἐν ᾧ οὗτοι περιέχουσι περισσότερα. Καὶ ἡ κατάταξις δὲ τῶν χειρογράφων ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ ἔχει γίνεαι ἀτάκτως. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἦτο ἀναγκαιοτάτη ἡ σύνταξις νέου καταλόγου. Κατὰ τὴν διατριβὴν μου ἐν Ζαγορᾷ, εἰς ἣν μετέδην πρὸς μελέτην τῶν ἀφορώντων εἰς τὸν πατριάρχην Καλλινίκον καὶ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ, ἐνόμισα καλὸν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας μου ταύτης νὰ συντάξω νέον κατάλογον τῶν χειρογράφων. Ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ κατέταξα τὰ χειρόγραφα ἐκ νέου οὕτως, ὥστε τὰ ἔργα τοῦ Καλλινίκου καὶ τοῦ Πρίγκου νὰ τεθῶσι κατὰ σειρὰν ὁμοῦ. Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς τοῦ καταλόγου ἀναφέρεται εἰς τὴν ὑπ' ἐμοῦ γενομένην ἀριθμῆσιν, ὁ δεῦτερος, πρῶτος τῶν ἐν παρενθέσει, εἰς τὴν διὰ μολυβδίδος τελευταίως γενομένην, τὴν ἀντιστοιχοῦσαν ὅπωςδὴποτε πρὸς τὴν ἀριθμῆσιν τοῦ τυπωθέντος καταλόγου, καὶ ὁ τρίτος, δεῦτερος τῶν ἐν παρενθέσει, ὅπου ὑπάρχει, πρὸς τὴν διὰ μελάνης πρότερον γενομένην. Τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ ἡμετέρου καταλόγου γράψας ἐπὶ μικρῶν δελτίων ἐκόλλησα ἐπὶ τῆς βράχως τῶν χειρογράφων οὕτως, ὥστε ἡ εὐρέσις τῶν χειρογράφων κατὰ τὸν ἡμέτερον κατάλογον καθίσταται εὐχερεστάτη.

1 (181).

Περγ. 0,30×0,24. Αἰῶνος X (φ. 218).

Τετραευάγγελον.

Μετά τῶν υποθέσεων καὶ χανόνων τῆς τῶν Εὐαγγελίων συμφωνίας ὑπὸ Εὐσεβίου.

Ἐν τῷ μέσῳ τὸ καίμενον, ἀνωθεν δὲ καὶ κάτωθεν καὶ ἐν ἐν τῇ δεξιᾷ ἔφ' σχολία.

Ἐν τέλει Ἱερομονάχου τοῦ Τραπεζουντείου ἡγοράσθη γρῶς. 7.

Πρὸ ἐκάστου Εὐαγγελίου ὑπῆρχεν ἡ εἰκὼν τοῦ οἰκείου εὐαγγελιστοῦ τούτων σώζονται νῦν μόνον ἡ τοῦ Ματθαίου καὶ ἡ τοῦ Ἰωάννου, τῶν λοιπῶν ἀφαιρέθεισων ὑπὸ βεβήλου χειρὸς. Αἱ σωζόμεναι εἰκόνες εἶνε ἀρκούντως καλῆς τέχνης.

Καθὼς ἀστάχωτος, σωζομένης μόνον τῆς ἐτέρας τῶν ξυλίων πινακίδων τῆς ἀρχαίας σταχώσεως.

2 (114. 1262).

Χαρτ. 0,19×0,14. Αἰῶνος XVII (φ. 179).

Τετραευάγγελον.

Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν. Ἀστάχωτον.

3 (26. 397).

Χαρτ. 0,23×0,15. Αἰῶνος XVI (φ. 263).

Τετραευάγγελον.

Προτάσσονται πίνακες πρὸς εὐρεσιν τῶν περικοπῶν τῶν ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκομένων εὐαγγελίων.

Ἐν ἀρχῇ ἐκάστου εὐαγγελίου ἐπίτιτλον οὐχὶ κακῆς τέχνης.

Στάχωσης βυραίνη.

4 (24).

Χαρτ. 0,29×0,21. Αἰῶνος XVI (φ. 325).

Περικοπαὶ τῶν ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκομένων εὐαγγελίων, ἀφ' ἡμέρας ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα.

Στάχωσης βυραίνη. Ἡ ὄπισθεν πινακὶς λείπει.

Ἴδε τὸ ἐν τῇ ἐπομένῃ σελίδι παρτιθέμενον πινακιοτύπον.

5 (37. 985).

Χαρτ. 0,21X0,15. Αἰῶνος XVII (φ. 197).

Ψαλτήριον.

Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν. Στάχσις βυραίνη.

ὅλ' ἀφομ' ὅτι ἡ χυ' εσ' ὅ
φίμ' ἀλλοι' ὅλ' ἀφομ'
ὅτι προφητῆσ' ἀφίμ'
ὡσ' εἶσ' τῶμ' προφητῶν
ἀχάουσασ' ὅσ' ἠρωδῆ
ἔψωσ' ὅτι ὁμ' ἀπ' ἀπ' ἄ
κ' ἀφ' ἀλησ' αἰω' ἀπ' ἄ
ἔτ' ὅσ' ἀφίμ' αὐτὸσ' ἔ
γ' ὄρθ' ὅσ' κ' ἀκ' ἔρωμ' ἔ

Πανομοίωτον ἐκ τοῦ κώδικος ὑπ' ἀρ. 4.

6 (94. 569):

Χαρτ. 0,16X0,11. Αἰῶνος XVII (φ. 240).

- 1 (φ. 1^α). Ἕμνοι τριαδικοὶ κατ' ἦχον λεγόμενοι.
- 2 (φ. 5^α). Δευτὲρ προφήτου καὶ βασιλέως Ψαλμοί.
Στάχσις βυραίνη.

7 (51. 427).

Χαρτ. 0,19×0,14. Αἰῶνος XVI (φ. 187).

Ψαλτήριον.

Ἐν φ. 173^β εἰς ἀφῆς (=1616).

Στάχσις βυρσίνη.

8 (16. 628).

Χαρτ. 0,28×0,20. Αἰῶνος XIV (φ. 400).

1 (φ. 1^α). Ὁμιλία εἰς τὰς εὐαγγελικὰς περικοπὰς τοῦ Λουκᾶ καὶ τοῦ Ματθαίου.

Ἄρχονται ἀκέφαλοι ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ἑβδόμης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

2 (φ. 314^α). Ἰωάννου Χρυσοστόμου «Κατὰ Ἑλλήνων καὶ εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Βαβύλαν».3 (φ. 386^α). Τοῦ αὐτοῦ «Εἰς τοὺς ἐγκαλέσαντας περὶ τοῦ μήκους τῶν προομιῶν καὶ ὅτι χρήσιμον τὸ φέρειν ἐλέγχους».Ἄπὸ τοῦ φ. 386^α ὁ κώδιξ γέγραπται κατὰ δύο σελίδας.

Στάχσις βυρσίνη.

Ἴδε τὸ ἐν τῇ ἐπομένῃ σελίδι περριτιθέμενον πανομοιότυπον.

9 (22. 632).

Χαρτ. 0,28×0,19. Αἰῶνος XVIII (φ. 134).

Ἀνδρέου Καισαρείας Ἑρμηνεῖα τῆς Ἀποκαλύψεως.

Κώδιξ ἀξιος μελέτης, καθ' ὅσον ὁ βιβλιογράφος διακρίνει τὴν ἑρμηνείαν τοῦ Ἀνδρέου Καισαρείας τῆς τοῦ Οἰκουμένου, προτάσσων ἐκείνης μὲν τὸ Ἀνδ., ταύτης δὲ τὸ Οἰκ.

Τὰ 24 πρῶτα φύλλα καὶ τὰ 3 τελευταία περιέχουσι σημειώσεις τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου.

Ἐν τέλει: Ἡ παρούσα ἁγία καὶ θεόπνευστος βίβλος ἐγράφη ἐν ἔτει ἀφῆς'.

Στάχσις βυρσίνη.

10 (128. 173).

Χαρτ. 0,22×0,17. Αἰῶνος XVIII (σ. 364 καὶ φ. 30).

1 (σ. 1). «Brevior χειραγωγή ad Apocalypsin Iohannis facilius intelligendam a clarissimo doctissimo nec non plurimum

Π δὲ οὐκ οὐτοίε' αἰμοῖα κούσμηται, καὶ ὑπομάρμιμα
 παρὰ τοῦτο ἔκδηλον τοῦ βίου παρὰ δόμνοι (καὶ
 παρὰ γὰρ οὐτὰ καὶ οὐτὸν ἀφοροῦσιν· ἐν ταῦθ' ἀκαρῶν
 ἐπὶ ἀββαῖσ' αἰμοῖα μὲν ζαὶ καὶ τίται ῥογήθησ, τὴν κοίμ
 ταυτην ἀκαρπία ἀφορομῶν· οἱ παρὰ οὐκ
 ἢ παρὰ περὶ χεῖδ' ἢ, ταῖς βίω τὶ καὶς μερίμνας οὐκ

Πανομοίωτον ἐκ τοῦ κώδικος 6π' ἀρ. 8.

reverendo viro domino *Campesio Vitringa* s. s. Theol. et Hist. ecclesies professore in florentissima academia Franeguerana dictata».

2 (φ. 1^α). «Dictata quaedam excerpta ex ore clarissimi et doctissimi viri d. *H. A. Roelly* in cap. 2,2 epist. Pet. inde a isag. ad finem cap.».

Κωδ.ξ ἀστάχωτος.

11 (41).

Χαρτ. 0,22 X 0,16. Αἰῶνος XVIII (φ. 242).

1 (φ. 1^α). Ἀλφάβητον τῶν Μουρατόρων (μόνον τὸ γ).

2 (φ. 8^α). «Ἑρμηνεῖα τοῦ σοφωτάτου καὶ ὑπερτίμου **Ἡ**ελλοῦ εἰς τὸ Ἄσμα τῶν ἀσμάτων διὰ στίχων πολιτικῶν πρὸς τὸν βασιλεῖα κῦρ Νικηφόρον τὸν Βοτανειάτην».

3 (φ. 47^α). «Ὁ Μωϋσῆς εἰς τρεῖς Ἑλληνας εἰς διαφόρους τρόπους μυθολογούμενος».

4 (φ. 72^α). Γράμμα προδιδασμοῦ τοῦ Δέρκων Δωροθέου.

Ἐν φ. 88^β. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψμς' μηνί Ὀκτωβρίῳ.

5 (φ. 88^β). «Ἀπορίαι τινές καὶ λύσεις τοῦ πατριάρχου **Κ**αλλενέκου».

6 (φ. 91^α). «Διάλεξις τοῦ σοφωτάτου μεγάλου ἑρμηνέως **Ἡ**αναγεώτου [**Ν**εκουσίου] Χριστιανοῦ καὶ ἐκ τῶν σεκρέτων τῆς Ὀθωμανῶν βασιλείας, πρωτοσυμβούλου ἀρίστου, πρώτου Χριστιανοῦ ἑρμηνέως χρηματίσαντος ἐν τῇ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείᾳ, μετὰ τινος βανῆ Μουσουλμάνου διδασκάλου τῶν Τουρκῶν, μεταφρασθεῖσα ἀπὸ τῆς τῶν Τουρκῶν διαλέκτου».

7 (φ. 100^α). Περιγραφή ἔαρος καὶ ἐπιστολικοὶ τύποι.

8 (φ. 114^α). Περὶ λοιμοῦ ἐν τοῖς Ἰουστινιανοῦ χρόνοις καὶ περὶ Ἁγίας Σοφίας.

9 (φ. 122^α). Ἐπιστολαί.

10 (φ. 132^α). «Ἐκ τῶν θεωρητικῶν καὶ ἐρωτικῶν εὐχῶν τοῦ μακαρίου **Α**ὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἰππώνος τί ἂν εἴποι ψυχὴ μόνη πρὸς θεὸν περὶ τῆς ἀρρήτου γλυκύτητος τοῦ θεοῦ».

11 (φ. 170^α). Κανὼν ἀγίου Ἰωάννου τοῦ νέου καὶ ἀκολουθία ἑωσιστί.

Ἐν φ. 181^α. 1746 Ἰαν. Κοσμῆς ἱερομόναχος τοῖς ἐντευχόμενοις χαίρειν.

12 (φ. 181^α). «**Δ**ημητρίου **Π**ρακοπίου **Μ**οσχοπολίτου ἐπι-

τετιμημένη ἀπαρίθμησης τῶν κατὰ τὸν περὶθόντα αἰῶνα λογίων Γρῆκῶν καὶ περὶ τινῶν τῶ νῦν αἰῶνι ἀνηθόντων».

13 (φ. 212^α). **Δωροθέου** ἐπιστολαὶ καὶ λόγος.

14 (φ. 238^α). «Καθαίρειαι τοῦ Οὐγγροβλαχίας».

15 (φ. 240^β). «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν μαρτυρήσαντα ἐν Λευκοπόλει ἡμετέρας ἐπαρχίας Προλάβου».

Στάχωσις βυραίνη.

12 (3. 893).

Χαρτ. 0,30×0,22. Αἰῶνος XVI (φ. 368).

1 (φ. 1^α). «Ἐπιστολὴ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **Καλλαθέου ἐπισκόπου Ἐλενουπόλεως** πρὸς Λαύσον πραιπόσιτον καὶ πρόλογος εἰς τοὺς βίους τῶν ἁγίων πατέρων».

2 (φ. 8^α). «Τοῦ αὐτοῦ διηγήσεις εἰς τοὺς βίους τῶν ἁγίων πατέρων ὁ λεγόμενος **Παράδεισος μυρίπνοος**».

3 (φ. 205^β). «Τοῦ μακαρίου καὶ ἀοιδίμου **Θεοδωρήτου ἐπισκόπου ἑκείνου** πρόλογος εἰς τὴν Φιλόθεου ἱστορίαν ἦτοι εἰς τοὺς βίους τῶν ἁγίων πατέρων».

Ἐν φ. 331^β. Λόγοι ὑπάρχουσι ἐν τῇ Φιλοθέῳ ἱστορίᾳ δέκα ἐπτὰ ἐκ τοῦ Θεοδωρήτου.

4 (φ. 332^α). **Ἀποκάλυψις Ἰωάννου Θεολόγου.**

Ἐν ἀρχῇ Ἐκ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Ἐν δὲ φ. 204^α ἡ ἐξῆς σημείωσις τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου Ὁύσης τῆς βίβλου εἰς ἀνάγνωσιν ἐξώσθημεν καὶ ὑπερωρίσθημεν εἰς Σινᾶ χρόνους δ', αἱ δὲ ἄνθρωποι μας λαβόντες τὰ μὴ ἀρπαγέντα βιβλία μας παρέλαβον καὶ ταύτην τοῦ πατριμορχείου οὖσαν καὶ εἰ ζητηθῆ ποτε νὰ σταλθῆ.

Ἐν ἀρχῇ 3ν φύλλον καὶ ἐν τέλει δύο, ὧν τὸ δευτέρον ἐσχισμένον εἰς τὸ μέσον, ἐκ περγαμνῆς. Περιέχουσι δὲ ὕμνους ἐκκλησιαστικούς.

Στάχωσις βυραίνη.

Ἴδε τὸ ἐν τῇ ἐπομένῃ σελίδι παρατιθέμενον πανομοιότυπον.

13 (4. 884).

Χαρτ. 0,31×0,20. Αἰῶνος XVI (φ. 527).

1 (φ. 1^α). **Ἀνδρέου Κρήτης** «Λόγος εἰς τὴν γένεσιν τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου **Μαρίας**».

2 (φ. 10^α). **Ἀνδρέου Κρήτης** «Λόγος εἰς τὴν γέννησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου **Μαρίας**».

Ἰωάννης οὐκ ἔστι καὶ ἡμεῖς· ἡμεῖς
 καὶ οὐκ ἔστι καὶ ἡμεῖς, ὡς ἐστὶν
 τὸ ἴδιον καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον
 τὸ ἴδιον καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον
 καὶ ἡμεῖς, ὡς ἐστὶν τὸ ἴδιον

Πανομοίωτον ἐκ τοῦ κώδικος ὑπ' ἀριθ. 19.

3 (φ. 22^α). **Θεοδώρου Στουδίτου Ἐγκώμιον εἰς τὸ γενέθλιον τῆς Θεοτόκου.**

4 (φ. 35^β). **Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ Λόγος εἰς τὸ γενέσιον τῆς Θεοτόκου.**

5 (φ. 48^β). **Ἀνδρέου Κρήτης** «Λόγος ἐγκωμιαστικός εἰς τὴν γενέθλιον ἡμέραν τῆς παναγίας καὶ παναρώμου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀπόδειξις ἐκ παλαιᾶς ἱστορίας καὶ διαφόρων μαρτύρων ὅτι ἐκ σπέρματος κατάγεται τοῦ Δαυΐδ».

6 (φ. 61^α). **Κόσμά βεστήτορος** «Ἐγκώμιον εἰς τοὺς δικαίους Ἰωακείμ καὶ Ἄνναν».

7 (φ. 66^α). **Ἰωάννου Χρυσοστόμου** Εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν.

8 (φ. 74^β). «**Παντολέοντος πρεσβυτέρου μονῆς τῶν Βυζαντίων** Λόγος πανηγυρικός εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ».

9 (φ. 77^β). **Ἀνδρέου Κρήτης** «Λόγος εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ τιμίου σταυροῦ».

10 (φ. 84^β). **Ἀνδρέου Κρήτης** «Λόγος σχεδιασθεὶς εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ».

11 (φ. 94^α). «Διήγησις μερικὴ ἐκ τῶν ἀπειρῶν θαυμάτων τοῦ ταξίαρχου Μιχαήλ».

12 (φ. 110^α). «**Παντολέοντος Διακόνου** τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Ἐγκώμιον εἰς τὴν σύναξιν τῶν παμμεγίστων ταξιαρχῶν Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ.

13 (φ. 125^α). «**Προκοπίου Διακόνου καὶ χαρτοφύλακος** τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας Ἐγκώμιον τῶν ἁγίων ἀσωμάτων Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπουρανίων δυνάμεων».

14 (φ. 138^α). Λόγος ἀνεπίγραφος.

15 (φ. 172^α). **Κόσμά μαγέστορος** «Λόγος εἰς τὴν σεβάσιμον κοίμησιν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου».

16 (φ. 181^α). «**Γεωργίου χαρτοφύλακος** τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ὅτι προσηνήχθη ἐν τῷ ναῷ, ὡς τριετίζουσα ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς».

17 (φ. 195^β). **Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως** «Λόγος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ὅτι προσηνήχθη ἐν τῷ ναῷ, ὡς τριετίζουσα ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς».

18 (φ. 203^β). **Ἀνδρέου Κρήτης** «Λόγος εἰς τὴν παναγίαν Θεοτόκον ὅτι προσηνήχθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς».

19 (φ. 219^α). **Ἰωάννου Χρυσοστόμου** «Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἀνδρέαν τὸν ἀπόστολον».

20 (φ. 225^β). «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ βασιῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Λαμασκηνοῦ».

21 (φ. 258^β). **Ἀυδρέου Κρήτης** «Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὄσιον πατέρα ἡμῶν Νικόλαον τὸν θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην».

22 (φ. 268^α). **Ἰωάννου Χρυσοστόμου** «Λόγος εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας καὶ εἰς τὴν βαθυλώνην κάμινον».

23 (φ. 281^β). **Ἐφραίμ τοῦ Σύρου** «Ἐγκώμιον εἰς τὸν δίκαιον Ἀβραάμ».

24 (φ. 291^α). **Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας** «Λόγος εἰς τὴν ἀπογραφὴν καὶ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Μαρίαν καὶ Θεοτόκον καὶ εἰς τὸν Ἰωσήφ».

25 (φ. 302^β). **Ἰωάννου Χρυσοστόμου** «Λόγος εἰς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

26 (φ. 321^α). **Τοῦ αὐτοῦ** «Λόγος εἰς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

27 (φ. 333^β). **Τοῦ αὐτοῦ** «Λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

28 (φ. 342^β). **Βασιλείου τοῦ μεγάλου** «Λόγος εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν».

29 (φ. 355^β). **Γρηγορίου Νύσσης** «Λόγος εἰς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὰ ἅγια νήπια».

30 (φ. 376^α). **Τοῦ αὐτοῦ** «Λόγος εἰς τὸν ἅγιον πρωτομάρτυρα καὶ ἀρχιδιάκονον καὶ ἀπόστολον Στέφανον».

31 (φ. 392^β). **Ἰωάννου Χρυσοστόμου** «Λόγος εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

32 (φ. 407^β). **Τοῦ αὐτοῦ** «Εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

33 (φ. 412^β). **Τοῦ αὐτοῦ** «Εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

34 (φ. 419^α). **Βασιλείου τοῦ μεγάλου** «Λόγος προτρεπτικός εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα».

35 (φ. 43^α). «**Θεοδώρου μαγίστρου τοῦ Λαφνοπάτου** Λόγος εἰς τὴν ἐξ Ἀντιοχείας ἀνακομιδὴν τῆς σεβασμίας χειρὸς Ἰωάννου τοῦ Πρεδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ».

36 (φ. 458^β). **Κοσμά μαγίστορος** «Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἀντακαμίδην τοῦ λειψάνου τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου».

37 (φ. 473^β). **Ἰωάννου Χρυσοστόμου** «Λόγος εἰς τὴν Ἰπαπαντὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

38 (φ. 483^α). **Γρηγορίου Νύσσης** «Λόγος εἰς τὴν Ἰπαπαντὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν ἅγιον Συμεῶνα τὸν θεοδόχον».

39 (φ. 509^β). «**Ἀναστασίου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ** Λόγος εἰς τὴν Ἰπαπαντὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

40 (φ. 517^β). **Ἀμφελοχίου Ἰκονίου** «Λόγος εἰς τὴν Ἰπα-

πα. Καὶ δὲ λοιποὶ πόμδε ἀδρ πωμ τὲ καὶ
 ξεροφῶως ἐμύγραμξύλωμ, καρ πὸς
 ἀκλεκὲς ἡπαμαλωμος αὐτη πορθε
 ἡμῆδε βλῆσε. Καὶ λέλυται δὲ

Πανομοίωτον ἐκ τοῦ κώδικος υπ' ἀρ. 13.

παντὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὴν Ἄγναν καὶ εἰς τὸν Συμεῶνα».

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος Ἐκ τῆς τοῦ Φλαμουρίου μονῆς καὶ ὁ ἀφαιρέσας ἀφορισάσθω. Ἐν ἐπὶ τῷ τέλει: Τὸ παρὸν βιβλίον ὑπάρχει τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσιου Τριάδος πλησίον Ἀβαρνίτζη καὶ εἰ τις τὸ ἀποξενώσῃ ἔσται ἀφορισμένος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος κατὰ μῆναν Μάρτιον. . . . IB. Κατ' ἄλλην σημαίωσιν τὸ βιβλίον ἀνῆκεν εἰς τὴν μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος πλησίον Ἀβαρνίτζη, μετὰ δὲ τὸ ἔτος 1615 (=1615) οἱ μοναχοὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἦλθον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Σωτήρος ἐν τῷ Ζαγορίῳ ὅρα εἰς τὸ Φλαμοδρι καὶ διὰ τὸν κόπον τοῦ ἔκαμαν ὁ ἡγεόμενος τοῦ Φλαμουρίου τῷ ἐγάρισαν τὸ παρὸν βιβλίον.

Στάχταις βυροίνη.

Ἴδε, τὸ ἀνωτέρω περὶ τὸν πανομοίωτον.

14 (5. 958).

Περγ. 0,32x0,24. Αἰώνας XII (φ. 218).

1 (φ. 2^α). «Υπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν τοῦ κυρίου Λουκᾶν».

2 (φ. 8^α). «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Οὐάρου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ».

3 (φ. 20^α). «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου δισιομάρτυρος Ἀνδρέου τοῦ ἐν τῇ κρίσει».

μοσ. Καὶ πλάξομευ τῶι
μαρτυρι προξβρωῶν
πλιω ποροσπομ εὐπὸρ
ρησίω· οἱμαί προ
οσκπομ τῶι διλημ
ματι· Καὶ γὰρ ἔκδη
ροπρῶσ ἰδαηπῆσ
χαίρτοσ οὐπομαύφμ
στοῦμ θεωμάτρωμ
ἔοι μαχοσ αἰρχῆσαι·

Πανομοίωτυπον ἐκ τοῦ κώδικος 62^ο ἀρ. 14.

4 (φ. 30^α). «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Ἀρτεμίου».

5 (φ. 64^β). «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Παρίωνος».

6 (φ. 95^α). «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεπισκόπου Ἱεραπόλεως καὶ Ἰσακαστόλου Ἀδερκίου».

7 (φ. 128^α). «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἀρέθα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλησάντων ἁγίων μαρτύρων καὶ ἱστορία τῶν κατὰ τῆς γῶρας τότε πραχθέντων».

8 (φ. 154^α). «Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Μαρκιανῶς καὶ Μαρτυρίου τῶν νοταρίων».

9 (φ. 157^α). «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Δημητρίου».

10 (φ. 167^β). «Μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Καπετωλίνης καὶ Ἐρωτηίδος τῆς θεραπαινίδος αὐτῆς».

11 (φ. 176^β). «Βίος, πολιτεία καὶ μαρτύριον τῆς ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ῥωμαίας».

12 (φ. 186^β). «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀβραμίου».

13 (φ. 209^α). «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ».

14 (φ. 215^β). «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἐπιμάχου (κολοβόν).

Ἐν ἀρχῇ Ἐκ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

ἀφιερώθη παρ' ἡμῶν εἰς τὸ σχολεῖον.

Ὁ πατριάρχης Καλλίνικος.

Ἐστάλη μετὰ τῶν ἄλλων μας βιβλίων καὶ ἵνα μὴ παρεπέση ἐστάλη εἰς τὸ σχολεῖον.

Στάχως βυροῖνη.

Ἴδε τὸ ἐν σ. 472 παρατεθὲν πανομοιότυπον.

(Ἐπιτελ. συνέχεια).